

זיידון שירי ופיוטי ראש השנה, א-ת

- א** מילות הפתיחה (ושמו של פיוט קצר) שנאמר בסיום של כל סדר מ-3 הברכות המיוחדות לראש השנה. מקורו הראשוני הוא מארץ ישראל, אך נאמר (בעיקר) על ידי יוצאי אשכנז. [רמז: 1: המילה הראשונה נרדפת להבעת פנים. רמז: 2: בשבת אין אומרים את הפיוט] לפי אהוד מנור, מתי 'נשב על המרפסת' ו-'נפרוש כפות ידיים'?
- ב** בפיוט תְּאִמְצָנוּ שנהוג לשיר בסוף חזרת הש"ץ בתפילות ראש השנה (אצל אשכנזים רק בסוף תפילת מוסף), מהו השורש של הפועל בשורה השלישית (שנאמר בלשון עתיד)? [רמז: שורש נרדף ל-צ.מ.ח.].
- ג** בפיוט 'ונתנה תוקף' איזה קול נשמע? (2 מילים המתחילות באות ד') [רמז: שקט מוחלט, בעיקר אחרי רעש וסערה]
- ד** משפט הפתיחה (ושמו של פיוט) המדמה את הבריאה ללידה. הפיוט נאמר בסיום של כל סדר מ-3 הברכות המיוחדות לראש השנה (מלכויות, זיכרונות ושופרות)
- ה** שמו הנפוץ של הפיוט 'האוהז ביד מידת משפט' (2 מילים) [רמז: מכיוון שהמילים הללו חוזרות בכל שורה של הפיוט]
- ו** בהמשך לחידה לאות ו', בפיוט 'האוהז ביד מידת משפט' (וכל מאמינים), איזה שבח לקב"ה (המתחיל באות ז) 'חוזר על עצמו פעמיים?' [רמז: מילה נרדפת למי שלא שוכח]
- ז** שמו הנפוץ של פיוט המתחיל במילים 'בת אהובת אל קמה בשחר'. בחלק גדול מעדות ישראל הפיוט פותח את תפילת ערבית של היום השני של ראש השנה, ומתחילים ישר בבית המדמה את עם ישראל לבנים השבים לאביהם. השם מורכב מ-2 מילים מאותו השורש.
- ח** בשיר 'שנה טובה' של לוי קיפניס, איזה בעל מקצוע מכונה 'אמיץ' בשעה שמברכים אותו בברכת שנה טובה? [רמז: המקצוע שלו מתואר בשיר כ-'רוכב במרום שמיים']
- ט** השלימו את שמו של השיר שמתחיל במילים 'בתשרי נתן הדקל' ומסתיים במילים 'והתחלנו את שירנו מהתחלה': 'שנים עשר ...'
- י** איזה רהיט מוזכר בפיוט 'ונתנה תוקף'? [רמז: כדי לתאר את מקום מושבו המלכותי והסמלי של הקב"ה]
- יא** השלימו את הפזמון של הפיוט אֶדְיָרִי אֶמְצָה, פיוט של רבי אלעזר בירבי קליר, הנאמר במנהג אשכנז בחזרת הש"ץ של שחרית ביום הראשון של ראש השנה: ה' מְלַךְ ה' מְלַךְ ה' מְלַךְ ... (2 מילים)
- יב** איזו מילה מופיעה הכי הרבה פעמים (24) בפיוט 'ונתנה תוקף', ומבטאת את חוסר הוודאות של העומדים לדין?
- יג** ועוד בשיר 'שנה טובה' של לוי קיפניס, למי מוסרים ברכת "חזק"? [רמז: מילה נרדפת למאבטח או שומר]
- יד** באיזו שפה השיר Auld Lang Syne שפירושו, "זמנים עברו" או "לפני זמן רב" שנהוג לשיר (בעיקר בארצות דוברות אנגלית) במעבר בין שנה אזרחית שמסתיימת לשנה אזרחית חדשה?
- טו** מהו המשפט הפותח (ומכאן נגזר גם שמו) של הפיוט שהפזמון החוזר שלו בסוף כל בית הוא עוֹקֵד וְהַנְעִקֵד וְהַמְזַבֵּחַ?
- טז** לפי (שירה המפורסם של) נעמי שמר, מה קרה לה בגינה בראש השנה? (2 מילים) ולמתקדמים, מה קרה ברקיע הסתיו? (2 מילים)
- טז** השלימו את הציטוט המוכר מסיום הפיוט 'ונתנה תוקף': וְתִשׁוּבָה וְתִפְלָה ו... מְעִבְרִין אֶת רַע הַגְּזֵרָה
- יז** השלימו את הפסוק הראשון של מזמור מ"ז, המזמור שאומרים (7 פעמים) כהקדמה לתקיעות בשופר: לְמַנְצֵחַ לְבָנִי ... מְזַמֵּר
- יח** בפיוט תְּאִמְצָנוּ בשורה לפני אחרונה, באיזה אופן אנו מקווים שהתפילות שלנו יתקבלו? (2 תשובות המתחילות באות ר') [רמז: מילה אחת נרדפת לחמלה והשנייה נרדפת לחפץ לב]
- יט** ביטוי בן 2 מילים שהן מילות הפתיחה (ושמו) של פיוט מפורסם של רבי שלמה אבן גבירול. הביטוי מתאר אדם שאינו מרגיש במעלותיו ואינו מחזיק טובה לעצמו. הפיוט מושר בקרב יהודי ספרד בתפילת שחרית של ראש השנה.
- ת** מהו הפזמון של הפיוט **אחות קטנה** ברוב הבתים, ומהו 'הפזמון' לבית האחרון? (כל 'פזמון הוא באורך 3 מילים) [רמז: ביחד, 6 המילים הללו מרכיבות ברכה אופטימית ביחס לעבר ובעיקר לעבר העתיד]

זיידון שירי ופיוטי ראש השנה, א-ת

תשובות

א	אָרְשֵׁת שְׁפִתַי נוֹ
ב	בשנה הבאה
ג	ג.ד.ל. - היום תגדלנו
ד	דממה דקה
ה	היום הרת עולם
ו	וכל מאמינים ונתנה תוקף
ז	זוכר
ח	חן תחון (חן תחון)
ט	טייס
י	י (שנים עשר) ירחים
כ	כסא - ובו תנשא מלכותך ויכון בְּחֶסֶד פְּסָאָד
ל	לְעוֹלָם נָעַד
מ	מי
נ	נוטר
ס	סקוטית
ע	עת שְׁעָרֵי רְצוֹן לְהַפְתִּיחַ
פ	פרחה שושנה / פרח עננה
צ	צדקה
ק	קרח
ר	רחמים / רצון - היום תִּקְבַּל בְּרַחֲמֵי וּבְרַצוֹן אֶת תְּפִלָּתֵנוּ אָמֵן
ש	שפל רוח
ת	תכלה שנה וקללותיה / תחל שנה וברכותיה